

ÚJ FOLYAM

2000/3-4.

MILLENNIUM

Goldstein Imre: Ezredvégi teendő

Nagy Varga Rita: Millennium-elmélet a magyarországi egyházi képviselők parlamenti hozzászólásaiban (1842–1941)

Dr. Samson Madievski:

Németország keresztény egyházai a holokauszt után

Randolph L. Braham:

Magyarország keresztény egyházai és a holokauszt

Vajda Júlia: Lehetséges-e párbeszéd Auschwitz után?

LEVELEZÉS

Válogatás Bodor Aladár és Komlós Aladár levelezéséből

Zsoldos Sándor:

Szomorú levéldokumentumok Somlyó Zoltán utolsó éveiből

Szilágyi Judit: Füst Milán és Osvát Ernő kapcsolatáról

Martin Buber és Ludwig Strauß levelezése

Bálint Péter: Albert Cohen és a levélregény

Weiss János: Adorno és Benjamin

Ország Lili levelei Róbert Miklóshoz

Kardos G. György filmnovellája Szenes Hannáról

Etgar Keret és Hirschmann György novellái

Jean Amery: A kínzás

Kőbányai János: Jom kippuri médiumböjt

MÚLT ÉS JÖVŐ

ZSIDÓ KULTURÁLIS
FOLYÓIRAT

MÚLT ÉS JÖVŐ

Alapította 1911-ben, és szerkesztette 1944 márciusáig:

Patai József

Újraalapította: Kőbányai János és Vermes György 1988-ban

Új folyam XI. 2000/3–4

KŐBÁNYAI JÁNOS főszerkesztő • SEBES KATALIN olvasószerkesztő • FENYŐ ÁGNES szerkesztőségvezető
KÁLMÁN TÜNDE lapterv • JEGES ERZSI számítógépes tördelés
KISS JÓZSEF archívum • SOLT ISTVÁN terjesztés, hirdetés
A szerkesztőség munkatársa: STÖCKL JUDIT

A levelezés blokkunk összegyűjtésében köszönettel tartozunk nem egy számunk társszerkesztőjének
(Debrecen, Franciák és magyarok) BÁLINT PÉTERnek.

Kiadja a Múlt és Jövő Alapítvány megbízásából a Múlt és Jövő Lap- és Könyvkiadó Bt. Felelős kiadó a Bt. ügyvezető igazgatója.

© MÚLT ÉS JÖVŐ 2000/3–4

KÉSZÜLT A NEMZETI KULTURÁLIS ALAP TÁMOGATÁSÁVAL

ISSN 0864-8646

Szedés és nyomdai előkészítés: a Múlt és Jövő szerkesztőségének Macintosh rendszerén.

A SZERKESZTŐSÉG CÍME: 1024 BUDAPEST, KELETI K. U. 27. I. I. • POSTAFIÓK: 1245 Bp. Pf.: 972
TEL./FAX: 316-7019 • E-MAIL CÍM: mandj@multesjovo.hu • http://WWW.multesjovo.hu
ELŐFIZETÉS EGY ÉVRE: 2000 Ft, ill. 40\$ • SZÁMLASZÁM: CITIBANK 10800021-00000001-82082007
ELŐFIZETÉS A MÚLT ÉS JÖVŐ NEVÉRE KIÁLLÍTOTT CSEKKEL, MELYET KÉRÉSRE KIKÜLDÜNK.

A SZERKESZTŐ AZ OLVASÓHOZ

Szerkesztő és olvasó utójára találkozik ebben az évben, évezredben. Nincs annál lehangolóbb, mint hogy semmi felemelőt nem érzünk évezredfordulótól való búcsúzásunkkor. Számunkra, akik az új *Múlt és Jövőt* csináljuk, inkább az elmúlt évtized eredményeinek összegzése a fontos, amelynek aktív résztvevői voltunk – éppen ezzel a folyóirattal s a belőle kinövő könyvkiadóval. Vajon sikerült-e ezt a fórumot a magyar zsidó szellemi megújulás szolgálatába állítanunk? Egyáltalán, megindult-e az a folyamat, amely magát a műhely indítását legitimálná? S ami e kérdések mögött oly nyugtalanító: *folytatódik-e velünk a holokausztban megakasztott magyar zsidó történelem, vagy tetsz-létezés csupán, mint a halott arcán növekvő szakáll?* S noha ez az értékelés majd az elkövetkezendő nemzedékek feladata lesz, az önlátás rögzítésének is van helye.

El kell ismernünk, hogy szellemi, anyagi befektetéseink eddig nem váltották be a hozzájuk fűzött eredményeinket. Sem a szerzők, sem az olvasók támogató jelenléte nem igazolta várakozásainkat, amellyel az 1989-ben megnyílt lehetőséget megragadtuk. S noha sok-sok kudarcban, visszautasításban volt részünk az évtized alatt, ezek nem vakíthatnak el annyira, hogy a „mindennapi” politikában vagy egyes emberek döntéseiben lássuk a ki nem bontakozás akadályait. Bennünk van ez, a magyar zsidóság egészében, akikben a hagyomány tagadásának hagyománya élte csak túl a holokauszt cezúráját.

E felismeréstől vezetve feladatainkat is kénytelenek vagyunk módosítani. A jövőben arra törekszünk, az eddigieknél erősebb összpontosítással, hogy a magyar zsidó szellem kincseit egybegyűjtsük, felmutassuk és közvetítsük az egyetemes zsidó és egyetemes világkultúra számára. Ennek megfelelően a lap és más kiadványaink kisebb példányszámban és drágábban jelennek majd meg. (Folyóirataink eddigi számait és könyveinket az érdeklődők 50%-os kedvezménnyel vásárolhatják meg. Minden ésszerű terjesztési és felhasználási ötletet szívesen veszünk, hogy munkánk jó és hasznos helyekre kerüljön.) Ennek a megváltozott iránynak is megvan a maga létjogosultsága, ez is nyújthat számunkra újabb tízévesi létezést.

S persze az őrláng-lét azt is biztosítja, ha helyzetértékelésünk túl pesszimistának mutatkozott volna, lesz honnan sorsunkat újra fényesebb utakra fordítani.

Megköszönjük azoknak, akik adójuk 1%-át folyóiratunknak ajánlották fel, ezúttal 120 000 Ft-ot, amit a lap működtetésére költöttünk.